

**Ομιλία του Δημάρχου Λεμεσού κ. Νίκου Νικολαΐδη στο  
φιλολογικό μνημόσυνο στη μνήμη του Ανδρέα Παστελλά,  
τη Δευτέρα 26 Μαρτίου, στις 7:30 μμ στο Δημοτικό Μέγαρο**

Αγαπητοί συνδημότες,  
Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Αισθάνομαι ιδιαίτερη χαρά και ξεχωριστή τιμή που χαιρετίζω σήμερα το φιλολογικό αυτό μνημόσυνο στην μνήμη του Ανδρέα Παστελλά, ενός δημότη μας, ο οποίος τίμησε με το έργο του την Λεμεσό, υπηρέτησε εξόχως τα γράμματα και τα κοινά, ενός ανθρώπου που ότι άγγιζε το έκανε πολιτισμό.

Όπως ιδιαιτέρως χαιρετίζω την σύζυγο του τιμωμένου, Μαρκίτα Παστελλά, και τα παιδιά του, Αγγελίνα, Μυρτώ και Χρίστο, που βρίσκονται εδώ, μαζί μας στην τιμητική αυτή εκδήλωση του προσφιλούς τους προσώπου.

Ο Ανδρέας Παστελλάς υπήρξε μια πολυδύναμη και χαρισματική προσωπικότητα, που υπηρέτησε το πνεύμα και τον πολιτισμό από πολλές επάλξεις. Σήμερα, θέλω αδρομερώς να θυμίσω και να εξάρω αυτές ακριβώς τις πολύπλευρες όψεις της προσφοράς του.

Εν πρώτοις, ο Παστελλάς διακρίθηκε ως φιλόλογος-καθηγητής και άριστος παιδαγωγός, που υπηρέτησε την παιδεία της Λεμεσού και του τόπου για περισσότερα από 35 χρόνια, από τις θέσεις του απλού καθηγητή, του Βοηθού

Διευθυντή, του Λυκείου και του Επιθεωρητή φιλολογικών μαθημάτων. Οι μαθητές του τον θυμούνται με ευγνωμοσύνη, οι συνάδελφοί του με απέραντη εκτίμηση. Ο Παστελλάς αναμόρφωσε κυριολεκτικά τα σχολεία που διηύθυνε και τα μετέτρεψε σε πρότυπα ελληνικών εκπαιδευτηρίων. Παροιμιώδης έμεινε η φράση..... «τα σχολεία του Παστελλά δουλεύουν σαν ελβετικό ρολόι»!

Νεαρός φιλόλογος, εντάχθηκε στο πολιτικό σκέλος της ΕΟΚΑ, στην ΠΕΚΑ, όπου ανέλαβε την ευθύνη της διοργάνωσης των γιορτών της νεολαίας. Παράλληλα φιλοξενούσε στο σπίτι του καταζητούμενους αγωνιστές, όπως τον Γιαννάκη Παπαδόπουλο, αψηφώντας τις συνέπειες. Πρωτίστως υπηρέτησε τον απελευθερωτικό μας αγώνα με την υψηλή, πατριωτική του ποίηση, που ταυτίστηκε με την εποποιία του '55 και σήμερα ακούεται σε κάθε εκδήλωση εορτασμού της επετείου της 1<sup>ης</sup> Απριλίου.

Μαζί με τον Νικόλα Ξιούτα, τον Κώστα Πηλαβάκη, τον Πυθαγόρα Δρουσιώτη και άλλες προσωπικότητες της πόλης μας, ο Ανδρέας Παστελλάς υπήρξε δραστήριο μέλος της Επιτροπής Δημοτικής Βιβλιοθήκης. Ήταν η επιτροπή που με την βιβλιοθηκάρια Λευκή Κυριακίδου έστησαν και εμπλούτισαν την Δημοτική μας Βιβλιοθήκη, διοργάνωσαν πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων και κατέστησαν τον Δήμο Λεμεσού πρωτοπόρο και πρωτοστάτη στον πολιτισμό.

Ως φωτεινόν άστρο φέγγει πάνω από την πόλη μας η έξοχη ποίηση του Ανδρέα Παστελλά, που τον ανέδειξε ως έναν από τους κορυφαίους Κυπρίους ποιητές της εποχής μας. Άρχισε να γράφει από την πρώτη εφηβική του ζωή και έφθασε στο τέλος του με την πέννα στο χέρι. Οι ποιητικές του συλλογές, «Χώρος Διασποράς» και «Μεταθανατίως Αποσχηματισθείς», αποτελούν βαρυσήμαντη κατάθεση στην Κυπριακή και την Πανελλήνια Γραμματεία μας.

Εξίσου αξιοσημείωτη και μοναδική υπήρξε και η κατάθεση του Παστελλά στον χώρο της έρευνας και της μελέτης, «ιστορικής, φιλολογικής, λογοτεχνικής, που κυρίως περιέχεται στα βιβλία του «Σχήματα Αντιθετικών Δομών στην ποίηση και την ποιητική του Κωστή Παλαμά», «τα καθ' οδόν», και «Γκρίζο έως βαθύχρωμο σκούρο», αλλά και σε δεκάδες άλλα μελετήματα του, δημοσιευμένα σε εφημερίδες και περιοδικά.

Ιδιαιτέρως θέλω να σταθώ και να εκθειάσω τα άρθρα, τα οποία ο Ανδρέας Παστελλάς έγραψε και δημοσίευσε στο ένθετο του «Φιλελευθέρου», «Λεμεσός», όπου διατηρούσε μόνιμη στήλη. Εκεί, με μακρά σειρά εξαίρετων μελετημάτων, καταπιάστηκε με τα προβλήματα της πόλης σε όλους τους τομείς, τα επεσήμανε, τα ανέλυσε και πρότεινε λύσεις για το ξεπέρασμά τους. Αυτό και μόνο φανερώνει την μεγάλη έγνοια, αλλά και την αγάπη του για την Λεμεσό, και τον αναδεικνύει ως ένα πνευματικό «προύχοντα» της πόλης, που την υπηρετούσε διά βίου.

Με απαράμιλλο σθένος και με κάθε ικμάδα της δύναμής του ο Παστελλάς έγινε θεράπωντας και ιεράρχης της Ελληνικής Γλώσσας. Όλη η ζωή του υπήρξε ένας ανυποχώρητος αγώνας υπεράσπισης της γλώσσας μας, ένας αγώνας κάθαρσης της Ελληνικής από τα άχρηστα ξενικά στοιχεία, ένας αγώνας για να μιλούμε σωστά Ελληνικά.

Το άσβεστο πάθος του για την γλώσσα διοχέτευσε στην διδασκαλία του στο σχολείο, στην ποίηση και στο άλλο συγγραφικό του έργο, στις ομιλίες του, στην καθημερινότητα του.

Πρό πάντων όλων ίδρυσε τον Γλωσσικό «Όμιλο Κύπρου», που λειτούργησε ως το .... κυπριακό «κόμμα» της Ελληνικής γλώσσας.

Η προσφορά του Ανδρέα Παστελλά ήταν ανεξάντλητη. Ίδρυσε πνευματικούς ομίλους, όπως ο «Πνευματικός Όμιλος» Λεμεσού, και πολιτιστικές κινήσεις. Εξέδωσε και συμμετείχε στην κυκλοφορία λογοτεχνικών περιοδικών, όπως η «Επιθεώρηση Λόγου και Τέχνης», ενός από τα πιο αξιόλογα του είδους. Μετείχε ενεργά στον συνδικαλισμό των καθηγητών, ανεμείχθη σε κάθε πολιτισμική κίνηση με ομιλίες, παρουσιάσεις και εισηγήσεις. Μετείχε στην Μόνιμη Επιτροπή Τυποποίησης Γεωγραφικών Ονομάτων του Υπουργείου Παιδείας, στην Εταιρεία μελέτης Ελληνικών θεμάτων, στους

Ρότταρυ Λεμεσού, στα αθλητικά πράγματα της πόλης και τόσα άλλα.

Παράλληλα, ουδέποτε δέχθηκε να είναι ένας θεωρητικός ιδεολόγος του γραφείου, ένας λόγιος του καναπέ. Μετείχε ενεργά σε διάφορες ομάδες πολιτών, που είχαν ενεργό παρέμβαση στις εξελίξεις και ασκούσαν πιέσεις για την διαμόρφωση της κατά την γνώμη τους, ορθής πολιτικής, όπως η Ομάδα για Ελληνικό Πανεπιστήμιο, η κίνηση πολιτών για τα εθνικά θέματα κ.α.

Ο Ανδρέας Παστελλάς υπήρξε ένα ζωντανό και ζωογόνο κύτταρο της πολιτείας. Ανάλωσε την ζωή του, χωρίς αχρείαστες σπατάλες, για την πρόοδο και τον πολιτισμό, για την Δημοκρατία και την Ελευθερία και άφησε πίσω του ένα τεράστιο έργο, πολύτιμη παρακαταθήκη για τις επερχόμενες γενιές. Η παρούσα εκδήλωση αποτελεί ελάχιστο φόρο τιμής της πόλης μας, στο υπεράξιο τέκνο της, Ανδρέα Παστελλά. Ευχαριστώ όλους, όσοι παρευρίσκεσθε για να τιμήσουμε τον μεγάλο ποιητή μας και πρωτίστως τους ομιλητές της εκδήλωσης μας, διακεκριμένους δημότες μας, όπως και την προϊστάμενη των πολιτιστικών υπηρεσιών του δήμου Νάτια Αναξαγόρου, που ανέλαβε την διοργάνωση της εκδήλωσης.

Σας ευχαριστώ

